

PIYANO DERSLERİNDE TEKNOLOJİNİN KULLANILMASI*

II.

Belir Tecimer Kasap**

Orkestra Dergisi, 387,
sayfa 28-31 (2007)

Bilgisayar Yazılım Programları (Software)

Pek çok bilgisayar yazılım programları (software) şirketi, çalgı eğitimi, nota eğitimi, kulak eğitimi, müzik teorisi, müzik tarihi, bestecilerin hayat hikayeleri, müzik terimleri ve müziği anlayabilme vb. pek çok konudaki programı eğitimciler ve öğrencilerin hizmetine sunmaktadır. Müzik eğitiminde kullanılmak üzere 1970 lerin sonlarına doğru piyasaya çıkan bu yazılım programlarının, giderek hem sayı olarak daha çok, hem de kalite olarak daha iyi, daha renkli ve daha motive edici olduklarını görmekteyiz. Bu programları kullanmanın en büyük avantajı, öğrencinin temel müzik bilgilerini kendi kendine çalışmasına olanak vermesidir.

Piyano derslerinde kullanılan bilgisayar yazılım programları genellikle, performans, oyun ve keşif programları olarak sınıflandırılabilirler. Performans programları piyano derslerinde daha çok kullanılırken, diğer programlar ise öğretmenler tarafından piyano derslerini desteklemek üzere tercih edilmektedir.

Performans programları, isminden de anlaşılacağı gibi öğrencinin performans becerisini geliştirebilmesi amacıyla hazırlanmış programlardır. Günümüzde artık gerçek orkestraların performanslarının kaydedildiği yazılım programları mevcuttur. Bu programlar piyanistlere, bir piyano konçertosunu derste orkestra kaydı eşliğinde çalabilmenin yanı sıra, kendi evlerinde de çalışabilme olanağı vermektedir.

Cakewalk in Concert for Windows or Macintosh piyanistlerin en çok kullandığı programlardan biridir. Piyano öğretmenleri bu programı derslerde öğrencilerinin eşlikçisi olarak kullanabilmektedir. Böylece öğretmen piyano eşlik partisini çalmak yerine, zamanını daha çok eserin öğretimine ve performansın değerlendirilmesine harcayabilmektedir. Öğrenci ise gerçek bir senfonik orkestra eşliğinde çalışabilmekte, zor pasajları istediği kadar tekrar edebilmektedir. Bu programın diğer özellikleri arasında, eserin sağ veya sol el partisini çalarken, öğrencinin diğer partiyi çalışabilmesi, istediği zaman eseri durdurabilmesi, istediği bölüme atlayabilmesi, tempoyu veya gürlük derecesini değiştirebilmesi de vardır.

*Üç ayrı bölümde sunulacak olan bu makalenin ilk bölümünde piyano eğitiminde dijital piyanoların kullanımına, ikinci bölümde bilgisayar yazılım programlarına (Software) ve son bölümde ise internetin kullanımına yer verilecektir.

**Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Ankara Devlet Konservatuvarı öğretim üyesi

Piyanistlerin bu programda en çok sevdikleri özellik ise, software'in öğrencinin performansını dinleyerek, "rubato" yaptığı yerlerde bile tempoyu takip edebilmesidir. Öğrenci isterse kendi performansını kayıt edebilir ve eseri orkestra eşliğinde dinleyebilir.

Oyun programları, müzikal öğeleri özellikle çocuklara oyun ile sunan programlardır. Bu programların en çok kullanılanlardan bazıları şunlardır: *Music Ace (Müzik Ustası)*; *Adventures in Music Land (Müzik Ülkesinde Maceralar)*; *Beethoven Lives Upstairs CD-ROM (Beethoven Üst Katta Yaşıyor)*; *Julliard Music Adventure (Julliard Müzik Macerası)* ve *Ear Challenger (Kulak Düellosu)*. Çocuklar bu programlar ile bilgisayarda müziği eğlenerek öğrenebilme imkanına sahip olurlar.

Keşif programları, öğrencilerin keşfetme becerilerini artırmak amacı ile hazırlanmış programlardır. Çocuklar kendi, kendilerine keşsettikleri şeylerden daha çok hoşlanır ve daha hızlı öğrenirler. Müzik tarihi, bestecilerin hayat hikayeleri, müzik terimleri vb. konulardaki programlar genellikle keşif amaçlıdır. *The Pianist Series*; *Great Composers: Their Lives and Music CD-ROMS (Büyük Besteciler: Yaşamları ve Müzikleri)*; *Music Terminology (Müzik Terimleri)* bu programlardan sadece bir kaçıdır. *Multimedia History of Music Keyboards CD-ROM* resim, video ve ses örnekleri ile klavyeli çalgıların tarihini sunan bir programdır. *The Pianist* ise 200'ün üzerinde en popüler piyano eserinin, yine en ünlü piyanistler tarafından çalındığı oldukça ilgi çeken bir programdır.

Son yıllarda piyano kitapları ve metodları, yayınevleri tarafından CD, MIDI disk veya yazılım programlarıyla beraber elektronik ortamlarda kullanılmak üzere yayınlanmaktadır. CD ve MIDI diskleri, kitaplarda yer alan solo ve oda müziği dağarcığını ve bu eserler için hazırlanmış senfonik orkestra veya oda müziği eşliklerini içermektedir. Bilgisayar için hazırlanmış yazılım programları ise Windows ve Macintosh formatlarında teknik çalışmalar, deşifre çalışmaları, çokseslendirme yapabilme, transpoze edebilme, müzik formlarının analizi, ritmik alıştırmalar veya nota okuma oyunlarını sunmaktadırlar. Bu materyaller hem derste, hem de evde kullanılmak üzere üretilmişlerdir.

Piyano derslerinde öğretilen işlevsel piyano becerileri için de bilgisayar yazılım programları mevcuttur. *Keyboard Arpeggios (Arpejler)*; *Keyboard Chords (Akorlar)*; *Keyboard Fingering (Parmak numaraları)*; *Keyboard Blues*; *Keyboard Jazz Harmonies*; *MIDI Jazz Improvisation*; *The Blues Pianist for Windows & Macintosh*; *The Latin Pianist for Windows & Macintosh*; *The Modern Jazz Pianist for Windows & Macintosh*; *The Ragtime Pianist*; *The New Age Pianist* ve *The Jazz Pianist* belirtilen amaçların öğretilmesini hedefleyen programlardan sadece bazılarıdır.

Bilgisayar yazılım şirketleri işi daha da ileriye götürerek hazırladıkları programlarla isteyen herkese ve her yaş grubuna piyanonun nasıl çalınacağını öğreten programlar bile yapmışlardır. Bu programların amacı piyanoyu kendi kendine çalmayı öğrenmek isteyenlere bu olanağı sağlamaktan başka bir şey değildir. Bu programlardan bazıları *Piano*; *Play-a-piece (Bir Eser Çal)*; *Piano Discovering System Package (Piyanyu Keşfetme Sistem Paketi)*; *Voyetra: Teach Me Piano (Bana Piyanyu Öğret)*; *Discovering Keyboards (Keyboardları Keşfetmek)*; *Noteplay-Piano Lesson in a Box (Nota Çalma-Piyano Çalma Paketi)*; ve *Kids Piano (Çocuklar İçin Piyano)* dur.

KAYNAKLAR

Internet2. <http://www.internet2.edu> (15 Ocak 2005).

Lyke, J., Enoch, Y. & Haydon, G. (1996). *Creative Piano Teaching*. Champaign, Illinois: Stipes Pub.

Making Music with MIDI. <http://www.midi.org> (12 Mayıs 2005).

Music Technology Guide (2002-2003). Akron, Ohio: Lentine's Music Inc.

Rothstein, J. (1995) *MIDI: A Comprehensive Introduction* (The Computer Music and Digital Audio Series, Vol. 7). Madison, Wisconsin: A-R Editions, Inc.

Yamaha Corporation of America. <http://www.yamaha.com> (20 Şubat 2005).